30.4.2024

Viite: U 14/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/JHA korvaamisesta

Asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto koskien Valtioneuvoston kirjelmää ehdotuksesta direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/JHA korvaamisesta.

Euroopan komission antama ehdotus (COM(2024) 60 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi, jolla muutettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/93/EU lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta on sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta hyvä ja kannatettava. Kuten muistiossa kuvataan, direktiiviehdotuksen tarkoituksena on tehostaa lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumista varmistamalla, että teknologinen kehitys on huomioitu sekä kriminalisoinneissa mahdollisina lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan tekotapoina että keinoina tutkia ja selvittää näitä rikoksia. Lisäksi direktiiviehdotuksen tarkoituksena on tehostaa rikosten ennaltaehkäisyä ja torjuntaa, vahvistaa rikosten uhreille tarjottavaa tukea sekä edistää osapuolten välistä yhteistyötä rikosten ehkäisemisessä ja torjumisessa niin kansallisesti kuin jäsenvaltioiden välilläkin. Tämä on erittäin hyvä tarkoitus ja direktiiviehdotus tarpeellinen, koska lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on kansainvälisesti, kuin myös Suomessa, ollut kasvavaa ja mikään maa ei yksinään pysty tehokkaasti torjumaan seksuaaliväkivaltaa verkossa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa suojaamaan lapsia väkivallalta. Viimeisimmässä YK:n Lapsen oikeuksien komitean suosituksissa Suomelle kesäkuussa 2023 komitea katsoi, että lapsiin kohdistuva väkivalta, mukaan lukien seksuaalinen riisto ja hyväksikäyttö, olivat niitä alueita, joissa tarvitaan kiireellisiä toimenpiteitä. Suomeen on laadittu kansallinen, poikkihallinnollinen Väkivallaton lapsuus –toimenpideohjelma sekä sen toimeenpano ja viestintäsuunnitelma[1]. Vastaavasti eri hallinnonalojen yhteistyössä on laadittu lapsen seksuaalisen hyväksikäytön

[1] Toimenpidesuunnitelma: Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27, http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6,

vastaisen, nk. Lanzaroten sopimuksen kansallinen toimeenpanosuunnitelma[2]. Molempien näiden kansallisten suunnitelmien keskeistä sisältöä on, että lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan puututaan tehokkaasti ja lapsia suojataan seksuaaliväkivallalta. Direktiiviehdotus vahvistaisi Suomen kansallisia toimia lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lisättävää muistiossa esiin tuotuun.

Sosiaalineuvos Marjo Malja

JAKELU Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TIEDOKSI Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
Sihteeri Maria Vanhanen

Toimeenpano- ja viestintäsuunnitelma: Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2021:17, http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5406-9

[2] Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2022:8, http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8675-6